

นักบัญชีนำรู้ ในการเป็นลูกจ้างเพื่อเป็นผู้ทำบัญชีของกิจการ

ทำไมต้องทำบัญชี

1. เพื่อต้องการรู้ผลการดำเนินงานและรู้สถานะทางการเงินของเจ้าของกิจการ
2. เพื่อได้ข้อมูลต่อการวางแผนการหารายได้เพื่อกำไร และการบริหารกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กฎหมายบังคับ โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ร.บ. การบัญชี 2543 พ.ร.บ. สภาวิชาชีพบัญชี 2547 ประมวลรัษฎากร เพื่อเสียภาษี พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน

บัญชี หมายถึง การจดบันทึก การจำแนก หมวดหมู่ และการสรุปผลรายการทางการเงิน หรือเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ ที่วัดค่าออกมาเป็นหน่วยเงินตราได้ (บัญชีเป็นศิลป์)

(1) วงจรบัญชี หมายถึง การรวบรวมรายการค้าหรือรายการทางการเงิน เช่น ใบแจ้งหนี้ ใช้เสร็จรับหรือจ่ายเงิน เอกเทศสัญญาหรือเอกสารอื่น โดยบันทึกรายการลง สมุดรายวันทั่วไป หรือ สมุดรายวันเฉพาะ แล้วผ่านรายการไปยัง สมุดบัญชีขึ้นปลายหรือสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป จากนั้นสรุปรายการออกงบทดลองก่อนปรับปรุง แล้วปรับปรุงใน สมุดรายวันทั่วไป เกี่ยวกับ รายการค้างรับค้างจ่าย ค่าเสื่อมราคา รายการเกี่ยวกับต้นทุน แล้วผ่านรายการไปสมุดแยกประเภทอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นออกงบทดลองหลังปรับปรุง แล้วไปออกรายงาน งบต้นทุนการผลิต และหรือต้นทุนขาย (ถ้ามี) ไปงบกำไรขาดทุน ไปงบดุล งบกระแสเงินสด งบกำไรสะสม

สมุดรายวัน มี 2 ประเภท

1. สมุดรายวันขึ้นต้น เช่น สมุดรายวันทั่วไป, สมุดรายวันเฉพาะ (สมุดรายวันขาย ซื้อ รับ จ่าย)
2. สมุดรายวัน ขึ้นปลาย เช่น สมุดแยกประเภททั่วไป

สมุดรายวันเฉพาะ คือ สมุดที่ลงรายการเบื้องต้น ใช้บันทึกรายการใด รายการหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นรายการที่เกิดขึ้นบ่อย และมีจำนวนมาก

ประเภทหมวดบัญชีแยกประเภททั่วไป หรือสมุดรายวันขึ้นปลาย มี 5 ประเภท คือ

1. สินทรัพย์ 2. หนี้สิน 3. ทุน 4. รายได้ 5. ค่าใช้จ่าย

งบการเงินที่ออกรายงานโดยทั่วไป

งบกำไรขาดทุน คือ งบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาดำเนินการ หนึ่ง ๆ

งบดุล คือ รายงานทางการเงิน เพื่อแสดงสถานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใด วันหนึ่ง

งบกระแสเงินสด คืองบที่แสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด เช่น จากการดำเนินงาน จากการลงทุน หรือจากการจัดหาเงินลงทุน

งบกำไรสะสม แสดงถึง กำไรของงวดปัจจุบัน กำไรสะสม เงินทุนสำรองต่าง ๆ เงินปันผล

ตัวอย่างบัญชีแยกประเภทโดยหลัก ๆ :-

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) : -

เงินสด และ ธนาคาร (Cash and Bank) ดูเงินสดในมือ ว่าเหลือเท่าไร และกระทบยอดเงินฝากในธนาคาร (เงินฝาก กระแสรายวัน ออมทรัพย์ และประจำ) รวมทั้งดอกเบี้ย ตรงกับ GL หรือเปล่า กรณีโอนเงินไปต่างประเทศ ถ้ากรณีโอน ที่ไม่ใช่สินค้า เกิน 10,000 US ต้องกรอกแบบ ธด. 4 กรณีที่โอนเงินเข้ามาจากต่างประเทศ ต้องกรอกแบบ ธด. 3 ด้วย

ลูกหนี้การค้า (Account receivable-Trading)

ต้องกระทบยอดลูกหนี้รายตัว เปรียบเทียบกับยอดขาย ใน GL เช่น การกระทบขายกับรับเงินสดเท่าไร ที่เหลือเป็นการขายเงินเชื่อ ซึ่งต้องตรงกับลูกหนี้รายตัว หรือเพื่อความแน่ใจให้เช็ค กับ สินค้าคงเหลือ ที่ขายไป ต้องตัดจากรายงานสินค้าคงเหลือจริง รวมถึงการกระทบ ภพ 30 ที่เป็นรายงานขาย

สินค้าคงเหลือ (Inventory)

ดูว่ามีวิธีการบันทึกบัญชีแบบไหน แบบสิ้นงวด (Periodic) หรือ แบบต่อเนื่อง (Perpetual)

1. แบบสิ้นงวด- Periodic วิธีนี้จะบันทึกบัญชีสินค้าเมื่อสิ้นงวดเดือนบัญชีหรือปลายปีเท่านั้น โดยการตรวจนับสินค้าคงเหลือในโกดัง และบัญชีสินค้าอยู่ในครอบครอง ทุกๆ สิ้นงวดเดือน (stock card)
2. แบบต่อเนื่อง – Perpetual วิธีนี้จะบันทึกเปลี่ยนแปลง รับ-จ่าย สินค้าอยู่ตลอดเวลา ทำให้ทราบสินค้าคงเหลือ ในโกดังว่าขณะนี้ มีปริมาณ อยู่เท่าไร ดังนั้นวิธีนี้จะนับสินค้าปีละ 2 ครั้ง คือ ทุก ๆ 6 เดือน

การตีราคาสินค้าคงเหลือ (Inventory Valuation) หรือการคำนวณหามูลค่าหรือราคาสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุน ณ ตอนสิ้นงวดบัญชี มีทั้งหมดหลายวิธี

1. วิธีเข้าก่อนออกก่อน (First in - First out) สินค้าที่ซื้อหรือผลิตก่อนขายออกไปก่อน ดังนั้นสินค้าคงเหลือจะเป็นสินค้าที่ซื้อหรือผลิตครั้งล่าสุด จะบันทึกได้ทั้ง 2 วิธี
2. วิธีเข้าหลังออกก่อน (Last in – First out) สินค้าที่ซื้อหรือผลิตหลังขายออกไปก่อน ดังนั้นสินค้าคงเหลือจะเป็นสินค้าที่ซื้อหรือผลิตครั้งแรกสุด จะบันทึกได้ทั้ง 2 วิธี
3. วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted – Average Method) วิธีนี้จะคำนวณจากราคาทุนรวมของสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย ซึ่งรวมสินค้าต้นงวด แล้วหาร ด้วยปริมาณรวมของสินค้าทั้งหมดที่มีไว้เพื่อขาย วิธีนี้ใช้บันทึก Periodic เท่านั้น

**** (สินค้าที่มีเพื่อขาย คือ สินค้าต้นงวด+ซื้อ)-ขาย เป็นสินค้าปลายงวด

4. วิธีเฉพาะเจาะจง (Specific identification method) วิธีนี้จะคำนวณจากสินค้าที่สามารถแยกออกได้ชัดเจนว่าสินค้าชนิดใดซื้อเมื่อใดราคาเท่าไร ก็ให้ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาที่แท้จริงของแต่ละประเภทที่เหลืออยู่ ดังนั้นเมื่อกิจการขายสินค้าออกไป ก็จะต้องทราบทันทีว่าสินค้าที่ขายเป็นสินค้าตัวใดราคาซื้อเมื่อใด

5. วิธีถัวเฉลี่ยอย่างง่าย (Simple Average) วิธีนี้จะคำนวณโดยการนำราคาต่อหน่วยในการซื้อหรือผลิตแต่ละครั้งมารวมกัน + ต้นงวด แล้วหารด้วยจำนวนครั้งที่ซื้อหรือผลิตแต่ละครั้ง + ต้นงวด จะได้ราคาถัวเฉลี่ย วิธีนี้จะบันทึกแบบ Periodic เท่านั้น
6. วิธีถัวเฉลี่ยแบบเคลื่อนที่ (Moving-Average Method) วิธีนี้เป็นการถัวเฉลี่ยหาราคาสินค้าต่อหน่วยทุกครั้งที่มีการซื้อสินค้าเข้ามาในกิจการ ดังนั้นอัตราสินค้าคงเหลือ ต่อหน่วยขึ้นลงอยู่ตลอดเวลาทุกครั้งที่มีการซื้อเข้ามาในกิจการ วิธีนี้บันทึกแบบ Perpetual เท่านั้น

*ตัวเงินรับ เช่น ตัวสัญญาใช้เงิน ตัวแลกเงิน

เงินลงทุนชั่วคราว เงินลงทุนชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี หรือถือไว้เพื่อขาย

รายได้ค้างรับ เช่น ดอกเบี้ย

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เช่น ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าประกันภัย เป็นต้น

ลูกหนี้สรรพากร เช่นภาษีซื้อขอคืน ภาษีที่บริษัทถูกหัก ณ ที่จ่าย

สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ค่าลิขสิทธิ์

ที่ดิน ไม่ต้องหักค่าเสื่อมราคา

อาคาร หักค่าเสื่อมราคา 5%(20 ปี)

เครื่องจักร หักค่าเสื่อมราคา 20% (5ปี) หรือ 10%(10 ปี) ก็ได้

อุปกรณ์ หักค่าเสื่อมราคา 20% (5ปี)

เครื่องคอมพิวเตอร์ สามารถ หักค่าเสื่อมราคาได้ 40% แต่ไม่เกิน 3 ปี หรือ 20% (5ปี) ก็ได้

หมายเหตุ ในการคำนวณ ค่าเสื่อมราคา ตาม ประมวลรัษฎากร ให้คิดอย่างใดให้คิดอย่างนั้นตลอดไป

ค่าสิทธิบัตร เป็นค่าใช้จ่ายรอตัดจ่าย จำนวนเหมือนค่าเสื่อมราคา แบบเส้นตรง

คชจ. ในการจัดตั้งบริษัท เป็นค่าใช้จ่ายรอตัดจ่าย จำนวนเหมือนค่าเสื่อมราคา แบบเส้นตรง

หนี้สินและส่วนของเจ้าของ

หนี้สินหมุนเวียน :-

- เจ้าหนี้การค้า ต้องกระทบยอดเจ้าหนี้รายตัว เปรียบเทียบกับเจ้าหนี้ ใน GL รวมถึงการกระทบยอดกับ PR, PO, Delivery Note รายงานรับสินค้า และการจ่ายเงิน รวมถึงการกระทบ ภพ 30 ที่เป็นรายงานซื้อ
- ตัวเงินจ่าย เช่น ตัวสัญญาใช้เงิน ตัวแลกเงิน
- ภาษีเงินได้ค้างจ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่บริษัทหัก ณ ที่จ่ายไว้ รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์
- เงินปันผลค้างจ่าย
- เงินมัดจำรับล่วงหน้า
- รายได้รับล่วงหน้า เช่นค่ามัดจำของ

หนี้สินระยะยาว

- เงินกู้
- Financial Lease

ส่วนของเจ้าของ

- ทุน (หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ)
- กำไรสะสม

รายได้

- รายได้การค้า
- รายได้อื่น ๆ ขายเศษซาก ผลพลอยได้จากการผลิต

ค่าใช้จ่าย

- คชจ. โรงงาน วัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง สุทธิการผลิต
- คชจ. ขายและบริหาร
- คชจ. ดอกเบี้ย

การคิดค่าเสื่อมราคา

1. วิธีเส้นตรง (Straight line method) = $\frac{\text{ทุน-ซาก}}{\text{อายุการใช้งาน}}$ = ค่าเสื่อมชนิดนี้จะลดลงเท่ากันทุกปี

2. SUM OF THE YEARS DIGITS METHOD = ค่าเสื่อมจะค่อย ๆ ลดลง

- นำผลรวมของอายุ ท/ส มารวมกัน เช่น ท/ส มีอายุใช้งาน 4 ปี = $1+2+3+4 = 10$
 - สำหรับค่าเสื่อมให้ใช้อายุการใช้งานคงเหลือแต่ละปี เช่น ตอนแรกซื้อมาคงเหลือ 4 ปี, ปี 2 คงเหลือ 3 ปี
- ตัวอย่าง

ปีที่ 1 = $4/10$ (ทุน-ซาก)	คำนวณ $4/10 \times 3600$	ค่าเสื่อม/ปี = 1,440	ค่าเสื่อมสะสม 1,440 บาท	ราคาตามบัญชี 2,560
ปีที่ 2 = $3/10$	$3/10 \times 3600$	1,080	2520	1480
ปีที่ 3 = $2/10$	$2/10 \times 3600$	720	3,240	760
ปีที่ 4 = $1/10$	$1/10 \times 3600$	360	3,600	400

3. DOBLE DECLINING BALANCE METHOD = ค่าเสื่อม ปีแรก จะสูง และจะค่อย ๆ ลดลงไปเรื่อย

สมมติ เครื่องจักรทุน 4,000 บาท อายุใช้งาน 4 ปี

- ไม่ได้นำราคาซากมาเกี่ยวข้อง
- อายุใช้งานแปลงเป็น % ($4 \text{ ปี} = 100\%$ ถ้า $1 \text{ ปี} = 100/4 = 25\%$)
- เอา % ที่ได้ คูณ $2 = 25 \times 2 = 50\%$ ปี

ปี	วิธีคำนวณ	ค่าเสื่อม / ปี	ค่าเสื่อมสะสม	ราคาตามบัญชี
				4000
1	50%x4000	2000	2000	2000
2	50%x2000	1000	3000	1000

4. PRODUCTION METHOD เช่น โรงเลื่อย, โรงสี, เครื่องบิน

ค่าเสื่อม = ทุน-ซาก

จำนวนหน่วยที่สามารถผลิตได้ (ชม, ไมล์, หน่วย)

5. REVALUATION METHOD การตีราคาใหม่ = วิธีนี้จะนำมาใช้ก็ต่อเมื่อไม่สามารถคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีอื่นที่เหมาะสมได้ เช่น ร้านอาหาร ชื่อ ชาม, ซ้อน รวม 20,000 ตีราคาใหม่ 15,000 ตอนสิ้นปี

เดบิต ค่าเสื่อมราคา 5,000

เครดิต ท/ส 5,000

การเสียภาษีโดยถูกหัก ณ ที่จ่าย (withholding Tax)

ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 50 บริษัทฯ จ่ายเงินได้ประเภท ม. 40(1) ให้แก่ลูกจ้าง ให้บริษัทฯ มีหน้าที่ ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 1 ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตอนสิ้นปีภาษี ลูกจ้างต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ภายใน 31 มี.ค. ของปีถัดไป

ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 3 เศรษฐ บริษัทฯ จ่ายเงินได้พึงประเมิน ม.40(2-8) มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น บุคคลธรรมดา ให้บริษัทฯ มีหน้าที่ยื่น แบบ ภ.ง.ด. 3 และ ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 53 ที่บริษัทฯ จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น นิติบุคคล ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน

ม. 40(1)เงินเดือน

ม. 40(2)เงินได้เนื่องจากตำแหน่งงาน

ม. 40(3)ผู้ควิลล์ ลิขสิทธิ์

ม. 40(4)(ก) ดอกเบี้ยเงินฝาก, ดอกเบี้ยตัวเงิน, ดอกเบี้ยหุ้นกู้

ม. 40(4)(ข) เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งผลกำไร

ม. 40(5) ค่าเช่า เช่น ค่าเช่าอาคาร, รถ ยกเว้นค่าเช่าตามสัญญาให้เช่าแบบลิสซิ่ง

ม. 40(6) วิชาชีพอิสระ เช่น ก.ม., การประกอบโรคศิลป์, สถาปัตยกรรม, การบัญชี, ประณีตศิลปกรรม

ม. 40(7) รับเหมาก่อสร้าง

ม.40(8)ค่าจ้างทำของ

ตัวอย่างอัตราภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่าย

1. ค่าขนส่ง หัก 1% ยกเว้นขนส่งสาธารณะ คือการรับส่งผู้โดยสารเป็นการทั่วไปเป็นปกติธุระ
2. ค่าโฆษณา หัก 2%

3. ค่าบริการ หัก 3%
 4. รางวัลประกวดการแข่งขัน หัก 5%
 5. พืชผลทางการเกษตร หัก 0.75%
 6. ค่าเบี้ยประกันวินาศภัย ทางบก ทางทะเล ทางอากาศ หัก 1% ยกเว้นเบี้ยประกันชีวิต
 7. เงินได้ตาม ม. 40(2), (3) หัก 3%
 8. เงินได้ตาม ม. 40(4)ก หัก 1%, (ธนาคารพาณิชย์ หัก นิติบุคคล) ถ้า ธนาคารพาณิชย์ หัก บุคคลธรรมดา หัก 15%, 40(4) ข หัก 10%
 9. เงินได้ตาม ม. 40(5) หัก 5%
 10. เงินได้ตาม ม. 40(6) หัก 3%
 11. เงินได้ตาม ม.40(8) หัก 3%
 12. นิติบุคคลโอนเงินตามมาตรฐาน 70 การโอนกำไรไปต่างประเทศ เงินได้พึงประเมินประเภท 40(2-6) ยกเว้นค่าสินค้า ให้ หัก ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย 15% ให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.54 ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้ พึงประเมิน
- หมายเหตุ ให้หักภาษี ณ ที่จ่าย ตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VALUE ADD TAX)

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีหน้าที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ เป็นรายเดือน ๆ ละครั้ง ตามเดือนปฏิทิน ขึ้นรายการภายใน วันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจาก ภาษีขาย หัก ภาษีซื้อ

ภาษีขาย หมายถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า

ภาษีซื้อ หมายถึงภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถูกผู้ประกอบการอื่นเรียกเก็บ

ใบกำกับภาษี (Tax Invoice) เป็นหลักฐานในการขึ้นภาษีขายและภาษีซื้อในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ในการจัดทำใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องจัดทำใบกำกับภาษีทันทีที่จุดรับผลิตเกิดขึ้น

จุดรับผลิต (Tax point)

กิจการขายสินค้า จัดรับผลิตเกิดขึ้น เมื่อส่งมอบสินค้า เมื่อออกใบกำกับภาษี หรือเมื่อได้รับเงินบางส่วน หรือทั้งหมด

กิจการบริการ จัดรับผลิตเกิดขึ้น เมื่อได้รับการชำระค่าสินค้า เมื่อออกใบกำกับภาษี แล้วแต่อย่างใดจะเกิดก่อน

หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการพิจารณา ว่าภาษีซื้อที่เกิดขึ้นในกิจการมีสิทธินำไปขอลดภาษีได้ หรือเครดิตภาษีขายได้ ต้องพิจารณาคือ

1. ใบกำกับภาษีเต็มรูป ตามความหมาย ม. 86/4
 1. มีคำว่า “ใบกำกับภาษี” และต้องเป็นต้นฉบับ
 2. เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ขาย
 3. ชื่อ และที่อยู่ของผู้ขาย
 4. หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับเล่ม(ถ้ามี)

5. ชื่อ และ ที่อยู่ของผู้ซื้อสินค้า หรือบริการ
6. วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี
7. ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือบริการ
8. จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการให้ถูกต้อง

2. เป็นภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. ต้องเป็นการซื้อสินค้า หรือ รับบริการจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. ผู้ขายออกใบกำกับภาษี เดิมรูป ตาม ม. 86/4 และไม่มีรอย ขูด ลบ ชีคม่า ในรายการที่มีสาระสำคัญ 8 จุด
5. ต้องไม่ใช่รายจ่ายเพื่อการรับรอง
6. ต้องไม่ใช่ภาษีซื้อที่เกิดจากการซื้อ เช่าซื้อ เช่า หรือรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่นั่งไม่เกิน 10 คน
7. ใบเสร็จรับเงินของกรมศุลกากรออกให้ที่มีการนำเข้าสินค้าพร้อมใบขนขาเข้าถือเป็นใบกำกับภาษีซื้อ
8. ต้องไม่ใช่ภาษีซื้อที่ ก.ม. ไม่ให้นำมาหักในการคำนวณ เช่น ค่ารับรอง

ภาษีซื้อต้อง ห้าม มี 2 ประเภท คือ

1. ภาษีซื้อที่ห้ามขอลด แต่ให้เป็น คชจ. ได้ 2. ภาษีซื้อที่ห้ามขอลดแต่เป็น คชจ. ไม่ได้

1.1 ภาษีซื้อที่เกิดจากการรับรอง 1.2 ภาษีซื้อที่เกิดจากการเช่าซื้อ หรือรับโอนรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่นั่งไม่เกิน 10 คน 1.3 ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ 1.4 ภาษีซื้อส่วนที่เฉลี่ยเป็นของกิจการประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 1.5 ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีตาม ม.86/4 ซึ่งมีรายการในใบกำกับภาษี เป็นสำเนา 1.6 ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษี ม. 86/4 มิได้ตีพิมพ์ขึ้นหรือมิได้จัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฉบับในกรณีจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์	2.1 ไม่มีหลักฐานใบกำกับภาษีซื้อที่เกิดขึ้นในการดำเนินการ 2.2 มีใบกำกับภาษีแต่ไม่สามารถแสดงได้ว่าการชำระภาษีซื้อ 2.3 มีใบกำกับภาษีแต่ข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ 2.4 ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการ 2.5 ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีซื้อที่ออกโดยผู้ไม่มีสิทธิ์ออก 2.6 ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับจากผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นโดยที่มิได้มีการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมาก่อนจริง
--	---

การเก็บรักษาใบกำกับภาษี

1. แยกเป็นรายเดือนภาษีที่ลงรายการในรายงานภาษีซื้อ และ ขาย
2. เรียงตามลำดับใบกำกับภาษี
3. ให้เลขที่ใบกำกับภาษีใหม่ใบสำคัญดังกล่าวเรียงขึ้นใหม่ทางด้านขวามือของใบสำคัญ

ต้นทุน (costing)

การบัญชีต้นทุนหมายถึง กระบวนการเพื่อหาต้นทุนผลิตภัณฑ์ สำหรับกิจการที่ทำการผลิตสินค้าออกขาย หรือกิจการโรงงานอุตสาหกรรม ต้นทุนผลิตภัณฑ์ใช้ในการคำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ขายเพื่อให้ทราบกำไรในการขายผลิตภัณฑ์ การบัญชีต้นทุนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบัญชีการเงิน

ระบบบัญชีต้นทุนมี 3 ระบบ (cost accounting system)

1. ระบบต้นทุนจริง เป็นระบบต้นทุนที่บันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง
2. ระบบต้นทุนปกติ เป็นระบบต้นทุนจริงบันทึกพร้อมกับต้นทุนประมาณการล่วงหน้า (คชจ . การผลิต)
3. ระบบต้นทุนมาตรฐาน เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตของสินค้าตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า กำหนดทั้งปริมาณ และ จำนวนเงินไว้ล่วงหน้า

การสะสมต้นทุน มี 2 ระบบ (ACCUMULATED COST ACCOUNT)

1. การสะสมต้นทุนแบบงวด (periodic) มีลักษณะเดียวกับการบันทึกสินค้าคงเหลือของกิจการที่ซื้อมา ขาย ไป ไม่มี การบันทึกบัญชีเมื่อมีการเบิกวัตถุดิบไปใช้ ไม่มีการบันทึกสินค้าสำเร็จรูป เมื่อผลิตสำเร็จ แต่จะทราบสินค้าคงเหลือเมื่อมีการนับสินค้าคงเหลือ ตอนสิ้นงวดบัญชี หรือสิ้นปี
2. การสะสมต้นทุนแบบต่อเนื่อง(Perpetual) เป็นรูปแบบการบันทึกที่ระบบบัญชีต้นทุนที่สมบูรณ์ เนื่องจากมีการ บันทึกต้นทุนอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง เมื่อมีการเบิกวัตถุดิบไปใช้ และเมื่อมีการผลิตสินค้าสำเร็จรูปเสร็จ จะทราบ ต้นทุนได้ทันที จะทราบสินค้าคงเหลือทันที จะทำการตรวจนับตอน สิ้นปี หรือ ตอนกลางปี แต่อย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อ ปี

เปรียบเทียบตัวอย่างการบันทึก ต้นทุน Periodic และ Perpetual

ข้อมูลเพิ่มเติม

วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด 4,000 ปลายงวด 7,000

งานระหว่างทำต้นงวด 2,000 ปลายงวด 8,000

สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด 15,000 ปลายงวด 55,000

รายการ	Periodic	Perpetual
1. การซื้อวัตถุดิบ	ค ข จ ซื้อ 80,000 เงินสด, เจ้าหนี้ 80,000	คุมวัตถุดิบ 80,000 (วัตถุดิบคงเหลือ) เงินสด, เจ้าหนี้ 80,000
2. เบิกวัตถุดิบไป	ไม่มีการบันทึก	งานระหว่างทำ 57,000 คุม คชจ การผลิต 20,000 คุมวัตถุดิบ 77,000
3. มีค่าแรงงานเกิดขึ้น 3.1 เมื่อมีค่าแรงเกิดขึ้น	ค่าแรงงาน 35,000	คุมค่าแรงงาน 35,000

3.2 กระจายค่าแรงงาน (คิดเข้างาน)	ค่าแรงงานค้ำจ่าย 35,000 ค่าแรงงานทางตรง 18,000 คชจ. การผลิต –ค่าแรงงานทางอ้อม 17,000 ค่าแรงงาน 35,000	ค่าแรงงานค้ำจ่าย 35,000 งานระหว่างทำ 18,000 คชจ. การผลิต – 17,000 ค่าแรงงาน 35,000
3.3 ชำระค่าแรงงาน	ค่าแรงงานค้ำจ่าย 35,000 เงินสด 35,000	ค่าแรงงานค้ำจ่าย 35,000 เงินสด 35,000
4. จ่ายค่าน้ำ, ไฟ , วัสดุใช้ในโรงงาน ค่าเสื่อมโรงงาน เป็น คชจ การผลิต	คชจ.ผลิต 30,000 เงินสด 30,000	คชจ.การผลิต 30,000 เงินสด 30,000
5. คิดคชจ. การผลิตเข้างานใน ตัวอย่างนี้ไม่มีการคิด คชจ การผลิต ล่วงหน้า (มาตรฐาน) จึงใช้ คชจ การ ผลิตที่เกิดขึ้นจริง	ไม่มีการบันทึกรายการ	งานระหว่างทำ 67,000 คชจ. การผลิต 67,000 (20,000+17,000+30,000)
6. เมื่อผลิตสินค้าสำเร็จ (สมมุติผลิต เสร็จ 136 หน่วย @ 1,000 บาท แต่ absorb cost เข้าไปทั้งหมด 136,000 เหลือ wip 8,000)	ไม่มีการบันทึกรายการ	สินค้าสำเร็จรูป 136,000 งานระหว่างทำ 136,000 (2,000+57,000+18,000+67,000- 8,000)
7. ขายสินค้า 7.1 บันทึกการขาย (สมมุติขาย 100 หน่วย @ 1,500) 7.2 บันทึกต้นทุนขาย	เงินสด/ลูกหนี้ 150,000 ขาย 150,000 ไม่มีการบันทึกรายการ	เงินสด ลูกหนี้ 150,000 ขาย 150,000 ต้นทุนสินค้าที่ขาย 100,000 สินค้าสำเร็จรูป 100,000
8. ปิดบัญชีตอนสิ้นรอบระยะเวลา บัญชี 8.1บันทึกต้นทุนการผลิต 8.2 บันทึกงานระหว่างทำและวัสดุ	ต้นทุนการผลิต 151,000 งานระหว่างทำ (ต้นงวด) 2,000 วัตถุดิบ (ต้นงวด) 4,000 ซื้อวัตถุดิบ (หักส่งคืน, ส่วนลด) 80,000 ค่าแรงงานทางตรง 18,000 คชจ. การผลิต-แรงงานตรง 17,000 คชจ. การผลิต-น้ำ, ไฟ 30,000 งานระหว่างทำ(ปลายงวด) 8,000	ไม่บันทึกรายการ

คงเหลือปลายงวด	วัตถุดิบคงเหลือ(ปลายงวด) 7,000	ไม่บันทึกรายการ
8.3 ปิดบัญชีสินค้าสำเร็จรูปต้นงวด	ต้นทุนการผลิต 15,000	
ต้นทุนการผลิต และ คชจ การขายและบริหาร เข้า กำไรขาดทุน	กำไรขาดทุน 161,000	กำไรขาดทุน 110,000
	สินค้าสำเร็จรูป (ต้นงวด) 15,000	ต้นทุนสินค้าที่ขาย 100,000
	ต้นทุนการผลิต 136,000	คชจการผลิต 10,000
	คชจการขาย-บริหาร 10,000	
8.4 ปิดบัญชีขายและบันทึกสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด	ขาย 150,000	ขาย 150,000
	สินค้าสำเร็จรูป (ปลายงวด) 51,000	กำไรขาดทุน 150,000
8.5 ปิดกำไรขาดทุนเข้ากำไรสะสม	กำไรขาดทุน 201,000	
	กำไรขาดทุน 40,000	กำไรขาดทุน 40,000
	กำไรสะสม 40,000	กำไรสะสม 40,000

วงจรบัญชีสำหรับการใช้ Computer or ERP (Electronic Data Processing)

A) Manufacturing & Operating ส่วนงานดำเนินงานโรงงาน

1. BOM (Bill of Material) and ECN (Engineering Change Notices) = data display on report
ส่วนประกอบของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต หรือสูตรผลิต และ ส่วนประกอบทางวิศวกรรมทั้งหมดของแต่ละ
ชั้นการผลิตรวมถึง วัตถุดิบ ส่วนควบที่จะประกอบได้สินค้า 1 ชิ้น
2. Production Processing/By Products งานที่ถูกกำหนดเฉพาะทางขั้นตอนหรือขบวนการผลิตซึ่งรวมถึง
การดึงข้อมูลหรือกำหนดแหล่งข้อมูลของแรงงานทางตรง วัตถุดิบทางตรง เครื่องจักร ต้นทุน ของเสีย งาน
ระหว่างทำ สินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบหรือสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ
3. Customer Order Entry / Customer Service ใบสั่งซื้อจากลูกค้า รายการประมาณการสั่งซื้อของลูกค้า
ตารางการเตรียมการส่งของ Packing List
4. Estimating การประมาณการสั่งซื้อจากลูกค้า ประมาณงานสั่งทำให้ฝ่ายผลิต Cost Center Costing and
Scheduling.
5. Human Resources เช่น Recruiting program, Personnel Records, Performance History,
Compensation & Benefit Management and Payroll
6. Inventory Control System การรับวัตถุดิบ เบิกของ ส่งของคืน รับคืนวัตถุดิบจากการผลิต การตรวจนับ
วัตถุดิบและสินค้าคงเหลือ Stock Card Control

B) MRP (Material Requirements Planning) ใช้วางแผนการใช้วัตถุดิบ บนพื้นฐานของข้อมูลจากใบสั่งซื้อ ของลูกค้า ใบประมาณการสั่งซื้อของลูกค้า ใบสั่งผลิตของฝ่ายขาย และยังสามารถใช้เป็นตัวกำหนดระดับ สินค้าคงเหลือด้วย

1. Order Entry from Customers
2. Production Planning/Control-Job เช่น วางแผนการผลิต วางแผนตารางเวลาการผลิต วางแผนการสั่งซื้อ
วางแผนการขอส่งซื้อ
3. Purchasing เช่น ออก PR, PO, Plan Cost, Plan term of payment, Vendor list, ยื่นขอการรับสินค้ากับ
คลังสินค้าและผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการสั่งซื้อค่าใช้ส่วนสำนักงานและทรัพย์สิน
4. Material Return to Supplier

C) Accounting & Financial

7. ระบบบัญชีลูกหนี้ (Account Receivable System) เช่น ลูกหนี้รายตัว รับชำระเงิน แจ้งหนี้ขาย ลดหนี้ เพิ่ม
หนี้ บัญชีคุมยอดลูกหนี้ อายุลูกหนี้ รวมถึงภาษีขายและภาษีหัก ณ ที่จ่ายด้วย และ ผ่านรายการไปแยก
ประเภท Post AR to G/L
8. ระบบบัญชีเจ้าหนี้ (Account Payable System) เช่น เจ้าหนี้รายตัว จ่ายชำระเงิน รับแจ้งหนี้ ลดหนี้ เพิ่มหนี้
บัญชีคุมยอดเจ้าหนี้ อายุเจ้าหนี้ รวมถึงภาษีซื้อและภาษีหัก ณ ที่จ่ายด้วย ผ่านรายการไปแยกประเภท (Post
AP to G/L)
9. Costing เช่น การทำหรือการคำนวณหาต้นทุน (Cost Accounting System) โดยคำนวณจากต้นทุนจริง
ปกติ มาตรฐาน การสะสมต้นทุน (Accumulate Cost Accounting System) แบบสิ้นงวด หรือ
แบบต่อเนื่อง การหาต้นทุนสินค้าคงเหลือ (Inventory Cost and Purchasing Cost) การคิดต้นทุนใช้งาน
(Bill of Manufacturing Cost, Manufacturing Cost)
10. Assets Control System เช่น ทะเบียนทรัพย์สิน ตารางค่าเสื่อมราคา Assets Code, Assets Costs, การ
จำหน่ายทรัพย์สิน การโอนย้ายทรัพย์สิน การตรวจนับทรัพย์สิน
11. Project control
12. General Ledger System การกำหนดจำนวนหลักเลขหน้าบัญชี กำหนดแผนก ผังบัญชี กำหนดบัญชีที่จะ
ใช้สำหรับปันส่วนต้นทุน กำหนดรอบระยะเวลางวดบัญชี กำหนดงบประมาณ การบันทึกสมุดรายวันและผ่าน
รายการไปแยกประเภท กำหนดรูปแบบงบการเงิน การปิดงวดบัญชี
13. Cash & Bank System or Electronic Banking System เช่น ถ้ามียอดบัญชีผ่านระบบธนาคาร โอนเงินผ่าน
ระบบธนาคาร การพิมพ์ check payment ออกจากเครื่อง
14. Financial Report งบการเงินต่าง ๆ